

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 000771 11 Uvp
Banja Luka, 01.02.2012. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Zlatka Kulenovića kao predsjednika vijeća, te Smiljane Mrše i Edine Čupeljić kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Vladimirke Milinović-Vrebac, u upravnom sporu po tužbi JPŠ Š... a.d S., ŠG.B.V. kojeg zastupa v.d. direktor I. V. dipl. ecc, (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj 21.05/474-73/10 od 01.07.2010. godine tužene uprave u predmetu ponavljanja postupka raspravljanja uzurpacije, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 000771 10 U od 09.11.2010. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 1.02.2012. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, presuda Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 000771 10 U od 09.11.2010. godine, se preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom odbijena je tužba izjavljena protiv uvodno označenog akta tužene kojim je u tački 1. dispozitiva oglašen ništavim zaključak PJ tužene sa sjedištem u Š. broj 21.53/474-4/10 od 28.04.2010. godine; u tački 2. dispozitiva oglašen ništavim zaključak Područne jedinice tužene sa sjedištem u Š. broj 21.53/474-4/10 od 17.03.2010. godine, a tačkom 3. dispozitiva je odbačen prijedlog tužioca za ponovno raspravljanje uzurpacije, zbog nenadležnosti tog organa za postupanje po tom zahtjevu.

U obrazloženju te presude se navodi da je tužilac podnio dana 17.02.2010. godine prijedlog za ponavljanje postupka konačnog rješenjem Opštinske ... broj 04/3-474-76/87 od 11.08.1987. godine, kad je bio na snazi Zakon o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS broj 124/08), kojim je propisano (član 355. stav 2), da stupanjem na snagu tog zakona prestaje da važi Zakon o uzurpaciji („Službeni glasnik RS“ broj 70/06); da je zbog toga pravilan stav tužene da su zaključci prvostepenog organa od 28.04.2010. godine i od 17.03.2010. godine ništavim u smislu odredbe člana 252. Zakona o opštem upravnom postupku ("Sl. glasnik RS" broj 13/02 , 87/07 i 50/10 u daljem tekstu: ZOUP), jer da je rješavano o stvarima o kojima se ne može rješavati u upravnom postupku nakon 01.01.2010. godine, odnosno nakon stupanja na snagu Zakona o stvarnim pravima.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tužilac osporava njenu zakonitost zbog povrede zakona i povrede propisa o postupku koja je od uticaja na rješenje stvari. Kako u zahtjevu navodi, tužena je postupila suprotno odredbi člana 54. stav 3. ZOUP, jer ako je smatrala da nije nadležna za postupanje po podnesenom prijedlogu, da je bila dužna da ga bez odlaganja proslijedi nadležnom organu ili sudu, s obzirom da je istakla da se radi o stvari iz sudske nadležnosti, te da o tome obavijesti podnosioca prijedloga; da je tužena primila podnesak i odlučila po istom dozvolivši ponavljane postupka da bi potom poništila zaključak o dozvoli ponavljanja postupka zbog nenadležnosti; da je to u suprotnosti sa odredbom člana 252. ZOUP jer da je rješenje kojim je okončan postupak čije se ponavljanje traži donijeto u upravnom postupku, zbog čega sud nije nadležan da odlučuje o prijedlogu za ponavljanje postupka koji kod njega nije ni vođen; da je zbog toga pogrešan pravni stav suda u pobijanoj presudi, jer da ukoliko je prestao da važi Zakon o uzurpaciji, da nije prestao da važi ZOUP, po kojem je traženo ponavljanje postupka; da pobijana presuda nije ni obrazložena na valjan način, jer da ne ukazuje na osnovu kojih zakonskih odredbi je donijeta. Predlaže da se pobijana presuda ukine ili preinači.

U odgovoru na zahtjev tužena strana je ostala kod navoda datih u obrazloženju osporenog akta predloživši da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Sl. glasnik RS“, broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Predmetni upravni postupak je pokrenut povodom prijedloga tužioca za ponavljanje postupka okončanog rješenjem broj 04/3-474-76/87 od 11.08.1987. godine, kojim je P. S. priznato pravo svojine na uzurpiranom zemljištu označenom kao k.č.br. 1668/108 M... pašnjak 3. kl. u površini od 12500 m². i k.č.br. 1668/111 M... pašnjak 3. klase u površini od 3660 m². U prijedlogu je navedeno da tužilac navedeno rješenje dobio dana 01.02.2010. godine, a da njegov pravni prethodnik nije učestvovao u postupku koji je okončan donošenjem tog rješenja, a da je trebao učestvovati jer da je predmetno zemljište na terenu u naravi šuma i šumsko zemljište a ne pašnjak, jer da se radi o enklavi u šumskom kompleksu koja kao takva nije obuhvaćena kao manje izolovano zemljište i ne pripada poljoprivrednom kompleksu, niti je za taj pojas povučena granična linija. Smatra da su se stekli uslovi za ponavljanje postupka predviđeni odredbama člana 234. stav 1. tačka 9. i 10. ZOUP. Postupajući po tom prijedlogu PJ tužene u Š. je donijela zaključak broj 21.53/474-4/2010 od 17.03.2010. godine o dozvoli ponavljanja postupka okončanog rješenjem 04/3-474-76/87 od 11.08.1987. godine, uz obrazloženje da je arhiva Opštinske djelimično uništena a da je uvidom u pronađeni spis upravnog predmeta utvrđeno da prethodnici tužioca nisu pozivani da prisustvuju raspravi koja je održana 03.08.1987. godine na licu mjesta, niti da postoji dostavnica koja potvrđuje da je to rješenje uručeno pravnom prethodniku tužioca. Zaključkom isti broj 28.04.2010. godine obustavljen je postupak povodom prijedloga tužioca za ponavljanje navedenog postupka priznavanja prava svojine na uzurpiranom zemljištu u korist P. S., zbog činjenice da je uzurpant umro, što je, kako se navodi u obrazloženju utvrđeno dostavnicom koja je priložena spisima predmeta.

Osporenim aktom navedeni zaključci su oglašeni ništavim i odbačen prijedlog tužioca od 17.02.2010. godine, zbog nenadležnosti tog organa, uz obrazloženje da je Zakon o uzurpaciji prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o stvarnim pravima. Smatra da se prvostepeni organ upustio u odlučivanje, a da nije bio nadležan za to jer da je „ova materija prešla u nadležnost sudskih organa“ zbog čega su se stekli uslovi za primjenu odredaba člana 252. stav 1. tačka 1. ZOUP.

Uvidom u priložene dostavnice o uručenju rješenja broj 04/3-474-76/87 od 11.08.1987. godine, utvrđeno je da je isto uručeno uzurpantu dana 28.08.1987. godine, ZJP Z. dana 10.10.1987. godine, a tužiocu dana 01.02.2010. godine. Spisima predmeta nije priložen zahtjev tužioca za dostavu tog rješenja, niti je konstatovano zbog čega je navedeno rješenje, koje je postalo pravosnažno, s obzirom da nema podataka da je protiv istog bila izjavljena žalba, uručeno tužiocu nakon proteka roka od 23 godine.

Bez obzira na te činjenice, prvostepeni organ tužene dozvoljava ponavljane postupka, da bi nakon toga obustavio taj postupak zbog nastupanja smrti uzurpanta (čiji se datum i mjesto smrti ne navode), niti je radi utvrđenja te činjenice pribavljen izvod iz matične knjige umrlih. Iako je tužilac u žalbi protiv tog zaključka naveo da uzurpant ima nasljednike pa da se postupak može nastaviti, tužena se u obrazloženju osporenog akta nije izjasnila na te okolnosti. O tim činjenicama se ne izjašnjava ni sud u pobijanoj presudi.

Pravilno tužilac ukazuje da je prvostepeni organ tužene nadležan da odlučuje o prijedlogu za ponavljanje postupka koji je okončan rješenjem 04/3-474-76/87 od 11.08.1987. godine. Ovo s obzirom na odredbe člana 240. stav 2. ZOUP, prema kojoj, o prijedlogu za ponavljanje postupka, kao vanrednom pravnom sredstvu, rješava organ koji je donio rješenje kojim je postupak okončan, što znači da se ponovo izvode određene procesne radnje, ponovo raspravlja i odlučuje. Ako su ispunjeni zakonski uslovi za ponavljanje postupka, ponavljanje postupka će se dozvoliti i njime će se odrediti obim ponavljanja u smislu odredbe člana 242. stav 1. ZOUP. Nakon toga, na podlozi podataka pribavljenih u ranijem i ponovljenom postupku, organ donosi rješenje o upravnoj stvari koja je bila predmet postupka (član 243. ZOUP), osnovu materijalnog propisa koji je važio u vrijeme donošenja ranijeg rješenja kojim je upravna stvar bila raspravljena, a ne materijalnog propisa koji važi na dan donošenja eventualno novog meritornog rješenja (odredba člana 356. Zakona o stvarnim pravima). Zbog navedenog, tužena i nižestepeni sud su pogrešno zaključili da upravni organi nisu nadležni za rješavanje u ovoj upravnoj stvari. U tom smislu ne stoje navodi suda u pobijanoj presudi da su bez obzira na sadržaj odredbe člana 240. stav 2. ZOUP, bili ispunjeni uslovi za oglašavanje ništavim zaključaka od 28.04.2010. i od 17.03.2010. godine, zbog nenadležnosti upravnog organa za raspravljanje uzurpacije. Ovo i iz razloga što prvostepeni akti nisu rješenja već zaključci koji predstavljaju odluke o procesnim pitanjima koja nisu vezana za glavnu stvar, pa se ni odredba člana 252. tačka 1. ZOUP ne može primijeniti jer tim aktima nije odlučeno o nekom pravu ili obavezi stranaka.

U tom smislu je prvostepeni organ bio dužan da ispita okolnosti zbog čega je i po čijem zahtjevu predmetno rješenje uručeno tužiocu nakon proteka roka od 23 godine, te s tim u vezi utvrditi ispunjenost procesnih uslova za njegovo podnošenje propisanih odredbama stava 1. tačka 5. člana 237. ZOUP. Naime, kod činjenice da je

to rješenje uručeno – ZJP Z., a da nije utvrđeno da li se radi o pravnom prethodniku tužioca, potrebno je provesti postupak na te okolnosti, a nakon toga u zavisnosti od ispunjenja tih procesnih uslova za podnošenje prijedloga za ponavljanje postupka utvrditi da li je tužilac u prijedlogu za ponavljanje postupka učinio vjerovatnim okolnosti na kojima zasniva prijedlog, kao i okolnosti da je prijedlog podnesen u zakonskom roku, (član 239. ZOUP), te po tom podnesku odlučiti pravilnom primjenom odredbe člana 241. ZOUP. Prema tome, povodom prijedloga tužioca za ponavljanje postupka je potrebno odlučiti pravilnom primjenom odredaba člana 234.tačka 9. i 10., člana 237. stav 1. tačka 5. i člana 239 ZOUP, te odredaba Zakona o uzurpacijama koji je važio u vrijeme donošenja prvostepenog rješenja, uzimajući u obzir da je (eventualno) nastupila smrt stranke, te pribavljanjem pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju iza smrti uzurpanta o vođenju tog postupka obavijestiti njegove nasljednike, u smislu odredbe člana 42. stav 2. ZOUP.

Iz iznijetih razloga, po ocjeni ovog suda, u pobijanoj presudi ostvareni su razlozi predviđeni odredbama člana 35. stav. 2. ZUS-a, pa se zahtjev tužioca za njeno vanredno preispitivanje uvažava, na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. tog zakona, i pobijana presuda preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

Zapisničar
Vladimirka Milinović-Vrebać

Predsjednik vijeća
Zlatko Kulenović

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić